

Agenda voor het Waddengebied 2050

Veld	Invulling	Toelichting
ID:	16	
Titel:	Agenda voor het Waddengebied 2050	
Type:	Beleid	
Dekking:	Nationaal	
Officiële naam:	Agenda voor het Waddengebied 2050; Koersen naar een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied in 2050	
Verwijzing:	Tekst van de Agenda	
Begin-/eindjaar:	Datum van aanname: 11 december 2020	De definitieve tekst van de Agenda is op 11 December 2020 door de Minister van I&W aangeboden aan de Tweede Kamer.
Verantwoordelijke minister:	Minister van I&W	
Status:	Vigerend	De Agenda moet gezien worden als een beleidskader dat zelfbindend is voor de organisaties die de Agenda onderschrij- ven. Die 'zelfbinding' bestaat uit het zor- gen voor de doorwerking naar relevante beleidsvisies, uitvoeringsprogramma's en/of beheer. Zo zijn op nationaal niveau de hoofddoelstelling voor de Waddenzee en de doelstelling voor het Waddenge- bied opgenomen in de Nationale Omge- vingsvisie. Het ruimtelijk instrumentarium zoals was vastgelegd in de Structuurvisie Waddenzee wordt overgenomen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.
Toepassingsgebied:	Waddenzee, Noordzeekustzone zee- waarts van de Waddeneilanden.	De Agenda richt zich op het Waddenge- bied: de Waddenzee, inclusief de Eems- Dollard, de Waddeneilanden, de Noord- zeekustzone zeewaarts van de eilanden en de vaste wal langs de Waddenzee- kust van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen. De begrenzing van het Waddengebied is aangegeven op de kaart op p. 12 van de Agenda.
Kruisverwijzing:	• Omgevingswet • <i>Besluit Kwaliteit Leefomgeving</i> • <i>Nationale Omgevingsvisie</i> • Nationaal Waterprogramma 2022- 2027 • <i>Beheerplan voor de rijkswateren</i> • <i>Natuurambitie Grote Wateren 2050 en verder</i> • <i>Uitvoeringsprogramma Waddenge- bied 2021-2026</i> • <i>Beleidskader Natuur Waddenzee</i> • <i>Staat van de Waddenzee 2025</i> • Kaderrichtlijn water • <i>Waddenzeeplan 2010</i>	

Veld	Invulling	Toelichting
	2010 Joint Declaration on the Protection of the Wadden Sea - Ministerial Council Declaration of the 14th Trilateral Governmental Conference on the Protection of the Wadden Sea (2023)	
Uitvoerende wetgeving:		
Trefwoorden:	Visserij, scheepvaart, offshore mijnbouw, oppervlakedelfstoffen, recreatie en toerisme, natuur en ecologie, milieu/verontreiniging, militaire activiteiten, baggerstort, windenergie, luchtvaart	

Essentie:

In de Agenda voor het Waddengebied 2050 hebben overheden, natuurorganisaties, visserijorganisaties en de samenwerkende havens een gezamenlijke koers voor het Waddengebied geformuleerd en een agenda om die koers in te zetten. De Agenda beschrijft een gezamenlijk langetermijnperspectief voor 2050 en formuleert gezamenlijke doelen en de handelingsprincipes en strategieën om deze doelen te bereiken. De Agenda bundelt bestaande ambities, doelen en strategieën van Rijksoverheid en de regio, scherpst deze aan waar dat kan en benoemt de belangrijkste opgaven en bijbehorende dilemma's die door nieuwe ontwikkelingen op het Waddengebied afkomen. Waar mogelijk bevat de Agenda ook nieuwe beleidskeuzen. Tegelijk zullen partijen samen de komende jaren nog keuzes moeten maken.

De Agenda richt zich op het Waddengebied, gedefinieerd als de Waddenzee, inclusief de Eems-Dollard, de Waddeneilanden, de Noordzeekustzone zeewaarts van de eilanden en de vaste wal langs de Waddenzee van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen. De begrenzing van het Waddengebied is aangegeven op de kaart op p. 12 van de Agenda.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet stelt de Rijksoverheid geen aparte (rijks)structuurvisie meer op voor de Waddenzee. Daarmee is de bestaande Structuurvisie voor de Waddenzee vervallen op 1 januari 2024. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie en wordt opgenomen het bijbehorende Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 en het Beheerplan voor de rijkswateren. Deze hoofddoelstelling blijft "De duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het uniek open landschap" Om gezamenlijk invulling te geven aan de bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied hebben de Rijksoverheid en de regionale overheden in 2017 besloten om met de partijen in de regio een gezamenlijke agenda voor het Waddengebied te ontwikkelen, uitmondend in de huidige Agenda.

Na een inleidend hoofdstuk schets de Agenda in hoofdstuk 2 een visie op het Waddengebied in 2050. Hierbij worden de volgende kernwaarden geïdentificeerd:

- De dynamische natuur van de Waddenzee inclusief de overgangen naar de kust en de eilanden;
- De rust, ruimte, stilte en duisternis;
- De waardevolle landschappen en het cultureel erfgoed in dorpen en steden, op de eilanden en in de zee; en
- De visserij, de havens, landbouw, energie en recreatie als sterke en innovatieve economische sectoren

Hoofdstuk 3 van de Agenda schets de doelen, principes en ruimtelijke vertrekpunten voor het handelen van de overheid en andere betrokken partijen. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee blijft 'een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Hoofdstuk 3 definieert ook een negental principes, waaronder: ruimte voor bewoners; natuurlijke ontwikkeling Waddenzee; ecologie en economie versterken elkaar; regionaal en internationaal verbonden; Werelderfgoed als verantwoordelijkheid en inspiratie; en adaptief werken in een dynamische omgeving. Tevens formuleert Hoofdstuk 3 7 ruimtelijke vertrekpunten, waaronder: inzet op één samenhangend internationaal Waddengebied met het landschap als drager; respecteer de natuurlijke dynamiek van de Waddenzee en geef ruimte om die dynamiek te versterken waar kan; respecteer open

ruimte, rust en duisternis van de Waddenzee; cluster grote economische opgaven en energieopgaven; en benader kusten van het Waddengebied als robuuste zones en als onderdeel van één samenhangende kuststrook.

Hoofdstuk 4 van de Agenda werkt thematische opgaven en strategieën uit. De strategieën zijn afgeleid uit het perspectief voor het Waddengebied (hoofdstuk 2) en de hoofddoelstellingen, leidende principes en ruimtelijke vertrekpunten (hoofdstuk 3). De strategieën beschrijven op hoofdlijnen de wijze waarop men de opgaven wil realiseren en/of om wil gaan met de daaruit voortvloeiende dilemma's. De volgende thema's worden hierbij individueel uitgewerkt: Natuur van Wereldklasse; Landschap en cultureel erfgoed; Duurzame bereikbaarheid; Klimaatverandering; Energietransitie; Een leefbaar Waddengebied; Duurzame Waddeneconomie; en Overige thema's.

Hoofdstuk 5 van de Agenda gaat in op het creëren van een adequate kennisbasis voor het beheer van het Waddengebied en definieert een aantal strategieën om te zorgen dat de benodigde kennis wordt gegenereerd en beschikbaar is.

Hoofdstuk 6 gaat in op organisatorische aspecten van de uitvoering van de Agenda. De partijen die de Agenda hebben opgesteld spannen zich in om de doelen en strategieën te laten doorwerken in hun beleid en regelgeving en bij de inzet van financiële middelen. De nieuwe Omgevingswet en de investeringsprogramma's van partijen spelen daarbij een belangrijke rol. De nieuwe structuur voor beheer - met het Bestuurlijk Overleg Waddengebied, het Omgevingsberaad Waddengebied en de Beheerautoriteit Waddenzee - vormt de basis voor samenwerking en afstemming. Hoofdstuk 7 van de Agenda beschrijft de contouren van het Uitvoeringsprogramma voor het Waddengebied 2021-2026. Het Uitvoeringsprogramma, dat periodiek wordt geactualiseerd, werkt de strategieën van de Agenda nader uit.

Er wordt thans gewerkt aan de opstelling van het Beleidskader Natuur Waddenzee. Hiermee wil het Ministerie van LVVN ondernemers en gebruikers van de Waddenzee duidelijkheid geven over welke activiteiten onder welke voorwaarden in de toekomst mogelijk zijn. Dit gebeurt ten behoeve van meer duidelijke kaders voor vergunningverleners. Naar verwachting zal het concept van Beleidskader Natuur Waddenzee in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied van december 2025 worden besproken.